

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod valja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3123, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851

Domači separatisti podpirajo Mussolinijeve načrte

Velik govor zunanjega ministra dr. Jevtića v senatu o aktualnih mednarodnih problemih — Mala antanta bo ostala vedno na brani miru — Samoslovenska propaganda podpira protijugoslovenske načrte

Beograd, 30. marca. Danes dopoldne se je pričela v senatu razprava o proračunu zunanjega ministrstva. Zaradi tega je vladalo za sejo veliko zanimanje ne samo v vseh političnih, marveč tudi v diplomatskih krogih. Diplomatska loža je bila popolnoma zasedena ter so bili navzoči najodličnejši predstavniki beograjskega diplomatskega zbora. Novinarsko ložo so napolnili številni inozemski novinarji. Navzoča je bila tudi celokupna vlada z ministrskim predsednikom g. dr. Sršićem na čelu. Ko je stopil na govorniški oder zunanji minister g. dr. Boško Jevtić, je zavladala v dvorani grobna tišina in zbornica je z največjo napetostjo sledila njegovim zanimivim in pomembnim izjavam. Le od časa do časa, kadar je dr. Jevtić naglasil mirolnost Jugoslavije, na tudi njeno odločnost braniti svoje interese in kadar je omenil Mala antanto in zavezništvo Francije, so prekinitve njegov govor frenetične ovacije.

Zunanji minister g. dr. Jevtić

je v svojem govoru uvodoma pojasnil glavne postavke proračuna zunanjega ministrstva ter naglasil, da je bil proračun znižan do skrajne možnosti. Kljub temu pa se nadeja, da bo zunanja služba mogla dobro funkcionirati, kar je tem bolj potrebno dandanes, ko se na mednarodnem obzorju kopičijo temni oblaki in ko skoro vsak dan lahko prinese nova iznenadenja. V svojih nadaljnjih izjavah se je minister g. Jevtić dotaknil vseh aktualnih mednarodnih problemov. Obširno se je držal na razorožitveni konferenci, podčrtal njene dosedanje uspehe in naglasil tudi

važnost Macdonaldovega razorožitvenega predloga.

Čeravno ta predlog ni nikogar zadovoljil, je vendar važen zaradi tega, ker upošteva dosedaj dosežene rezultate in tudi nekatere važne določbe francoskega razorožitvenega načrta. Prehajajoč na

rimski sestanek

med Macdonaldom in Mussolinijem, je minister g. Jevtić naglasil, da gre tu za važno mednarodno akcijo, ki pa še ni dovolj dozorela, da bi se dalo o njem obširneje govoriti. Kljub nespornim zagotovilom pa še vendar ne moremo gledati na to akcijo popolnoma ravnodušno. Rezultati te akcije bodo velenomembni za mednarodni mir, lahko pa postanejo tudi

usodni za bodočnost Evrope.

Mussolini je pri tej priliki predlagal načrt političnega sporazuma med štirimi velesilami, ki naj bi sklenile pogodbo za 10 let, po kateri bi te štiri velesile v Ženevi s sporazumnimi odločitvami urejale razmere v Evropi. Te štiri velesile naj bi priznale načelo revizije mirovnih pogodb po določbah pakta Društva narodov. Macdonald je obrazložil pomen in cilje tega sporazuma v spodnji zbornici, vendar pa je Mala antanta sprito brzine, s katero so se razvijali ti dogodki, smatrala za potrebno, da zavzame

jasno stališče.

da bi se pri nadaljnjih razgovorih in pogajanjih v naprej preizkušili vsaki nesporazumi in vsaka nejasnost. Mala antanta pozdravlja vsak sporazum med

velesilami, ki stremi za prijeteljsko urečljivo njihovih medsebojnih interesov.

Nikakor pa ne more priznati nobenega sporazuma, ki bi se nanašal na tretjo silo. Zato se je Mala antanta v naprej zavarovala proti temu, da bi se sporazumi med velesilami nanašali tudi na pravice in interese držav Male antante. Mala antanta iskreno obžaluje, da se je pri teh razgovorih toliko naglašalo

idejo revizije mirovnih pogodb,

kajti to more izzvati najodločnejšo reakcijo. Ni to protest Male antante, ne polemika z Mussolinijevim načrtom. To je le naša jasna izjava, da se bo vedelo, kaj hočemo. Potrebno pa je bilo, da se Mala antanta jasno izjavi, ker so rimski načrti, kar je razumljivo, izzvali v javnosti prizadetih držav veliko vznemirjenje. Mala antanta je uravnala svoje stališče v skladu z obstoječimi mednarodnimi pogodbami. Mednarodni mir zlasti pa mir Evrope zahtevata, da se

mednarodne pogodbe brezpogojno spoštujejo.

Mi bomo z največjo pozornostjo spremljali nadaljnji razvoj dogodkov in skrbeli za to, da bodo naši nacionalni interesi in integriteta naše države zaščiteni. Naš narod veruje v progres človečanstva,

prav tako pa tudi v bodočnost naše države. Zato je Jugoslavija slej ko prej trdno odločena lojalno sodelovati z vsemi, ki streme za ohranitev miru, ureditvijo razmer in za lojalnim sodelovanjem. Minister g. Jevtić se je nato obširno bavil s propagando za revizijo mirovnih pogodb in proglasil, da se ta propaganda poslužuje vseh mogočih sredstev, samo da bi povzročila vznemirjenje, razburjenje in negotovost. Ta kampanja se poslužuje tudi najrazličnejših klevet in si je izbrala za svojo žrtev zlasti tudi Jugoslavijo. Ta propaganda je prišla že tako daleč, da je celo pri nas vzbudila želje po neodvisni Sloveniji, neodvisni Hrvatski, neodvisni Srbiji in neodvisni Črni gori. Ti ljudje pri nas, ki širijo tako propagando, naj dobro premislijo, da je vse to zamisljeno samo kot

prva etapa tuje politike, protihrvatske, protislovenske, neprijateljske akcije proti Jugoslaviji. Toda naj nas to ne vznemirja. Tuje nade nas naj ne razburjajo. Naš zdrav narod bo vse to demantiral in prekrizal vse take račune.

Zbornica je sprejela govor zunanjega ministra z dolgotrajnimi navdušenimi ovacijami. Razprava je bila nato prekinjena in se bo seja nadaljevala popoldne.

Nemški škofje pod kljukastim križem

Nemški episkopat je popolnoma kapituliral pred Hitlerjem in preklical vse prejšnje obtožbe proti njegovemu pokretu

Berlin, 30. marca. V političnih krogih so z velikim zanimanjem pričakovali, kakšno stališče bo zavzel do Hitlerjevega režima Vatikan. Znano je, da so vatičanski krogi v dobi, ko je bil v Nemčiji še dr. Brüning »katoliški« kancelar, zelo ljubeznivo gledali na narodnosocialistični pokret in nemški škofje so dobili nalog, naj z vso odločnostjo podpre borbo katoliškega centra proti Hitlerju. Ko so se lani vršile prve državnozbornske volitve, so nemški škofje izdali skupno pastirsko pismo, v katerem so proglasili Hitlerjev pokret za brezverski, protikatoliški in odpadniški ter pozvali katoličane, naj vodijo energično borbo proti Hitlerju. Hitlerju in njegovim na padalnim oddelkom je bil celo zabranjen vstop v cerkev in duhovnikom je bilo prepovedano podeljevati Hitlerjevemu zakramentu rimsko-katoliške vere.

Razmere so se od takrat popolnoma izpremenile. Na mestu »katoliškega« dr. Brüninga je sedaj nemški državni kancelar »brezverski« Hitler. V nemških katoliških krogih so zaradi tega mislili, da bo Vatikan sprito prejšnjega tako ostrega nastopa proti Hitlerju, kakršnega se je katoliška cerkev posluževala doslej samo v Mehiki, izzval v Nemčiji najmanj kulturni boj in napovedal križarsko vojno proti Hitlerju. Položaj je bil tako napet, da Hitler kot državni kancelar niti po svoji službeni dolžnosti ni smel ob priliki svečane otvoritve državnega zbora v cerkev, marveč je med službo božjo posetil grobove svojih pristašev ter je smatral za potrebno, da pred javnostjo v službenem komuniciraju pojasni svoje postopanje.

Ze pri konstituiranju državnega zbora pa se je pokazalo, da škofstva poslanica proti Hitlerju ni bila misljena tako resno, kakor bi mogli misliti priprosti ljudje, ki so jo poslušali v cerkvi marveč da je bila to zgolj na politični uspeh nemške klerikalne stranke preračunana cerkvena akcija. Katoliški centum je v državnem zboru na to tudi omogočil Hitlerju diktatorsko oblast in že takrat se je videlo, da je Vatikan docela kapituliral pred Hitlerjem, kakor je dve leti poprej tudi pred Mussolinijem.

V torek pa so se v Fuldi sestali nemški katoliški škofje k posebni konferenci, da

definitivno likvidirajo nad Hitlerjem proglašeno anatemo. S te škofovske konference je bilo izdano službeno poročilo, ki pravi med drugim:

»Vrhovni pastirji nemških škofij so iz tehtnih razlogov zadnja leta zavzeli do narodnosocialističnega pokreta odločilno stališče in s svojimi prednjimi verniki s primernimi odločitvami. Nemški škofje pa sedaj priznavajo, da so bile od najvišjega zastopnika državne vlade, ki je obenem tudi avtoritativni voditelj tega pokreta, javno in svečano podane izjave, ki upoštevajo cerkvene nauke in naloge katoliške cerkve. Ne da bi v prejšnjih ukrepih vsebovane obsebe gotovih versko-naravnih zmot prekricali, smatrajo škofje sedaj, da smejo imeti zaupanje do Hitlerja in je zaradi tega vse prejšnje prepovedi in svarila smatrati za nepotrebne. Katoliška duhovščina naj zaradi tega opusti vse, kar bi se moglo smatrati za politično ali strankarsko demonstracijo.«

V stvari ta izjava nemških škofov ni nič drugega kot preklic vseh prejšnjih obtožb proti Hitlerju, ki je s tem na novo sprejel v obsebu svete katoliške cerkve in proglasen za pravovernega katoličana. Današnji listi komentirajo ta sklop nemških škofov kot popolno kapitulacijo pred Hitlerjem in objavljajo svoja poročila pod raznimi ironičnimi naslovi, kakor »Nemški škofje poklekli pred kljukastim križem«.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2314.35—2326.20, Berlin 1367.08—1377.88, Bruselj 800.79 do 804.73, Curih 1108.35 — 1113.85, London 196.08 — 197.68, New York ček 5726.31 do 5754.57, Pariz 226.70—226.91, Praga 170.67 do 171.53, Trst 294.35—296.75.

INOZEMSKA BORZE.

Zürich, 30. marca. Pariz 20.371, London 17.72, New York 518.62, Bruselj 72.25, Milan 26.60, Madrid 43.825, Amsterdam 208.85, Berlin 123.525, Dunaj 72.97 — 57.25, Sofija 3.70, Praga 15.40, Varšava 58.40, Bukarešta 3.08.

Težnje in želje naših gospodarskih krogov

Iz referata g. Karla Sossa na občnem zboru krajevnice organizacije JRKD za dvorski okraj

Ljubljana, 30. marca.

Na občnem zboru krajevnice organizacije JRKD za dvorski okraj je podal odbor organizacije g. Karla Soss zanimiv referat o težnjah in željah naših gospodarskih krogov. Iz njegovega referata posnemamo le najvažnejše misli:

Ljubljana je središče slovenskega gospodarstva in ni zato prav nič čudno, da reagira življenje v Ljubljani na vsak pojav v gospodarskem življenju banovine. Ako je v zastoju lesna kupčija, ne čuti tega samo lesni producent v oddaljeni vasi, temveč občuti to v prav težki meri tudi Ljubljana. Gospodarska slika podožolja se verno in točno odraža v gospodarskem življenju Ljubljane.

Nacionalni dohodek v naši banovini je v preteklem letu občutno nazadoval, za okrog 500 milijonov Din, javna bremena so se pa s povečanjem davjatve in uvedbo novih davščin povečala za 60 milijonov. Dočim smo v lesni trgovini, ki je glavni čimtelj bogastva banovine, še v letu 1929 dobili za 250 milijonov deviz, smo lani prešli le 80 milijonov. Na sečnjo, spravljeno lesa iz gozda, na delavske meze in na transport lesa do kolodvorov odpade približno 30% prodajne vrednosti in smo torej l. 1929 dobili za isto delo 75 milijonov Din, lani pa samo 24 milijonov. Izpadka na plačah in mezdah ne občuti samo delavec in namešteneec, temveč tudi celokupno naše gospodarstvo, naša trgovina in obrt. Prav tako je padla tudi kupčija v drugih panogah.

Vse to nas opominja, da mora veljati vsa skrb javnih delavcev predvsem gospodarstvu. Obupne gospodarske prilike so povzročile, da so padli tudi državni dohodki, predvsem oni iz davkov. Povišanje javnih bremen nikakor ni v skladu s položajem gospodarstva, ki ne bi preneslo, če bi se davjatve še povečale. Predavatelj je predlagal, da naj bi se zborovalci obrnili na ministra dr. Kramerja, da bi se predpisi pridobine, ker ni drugih nogo raskalnih ozorov, ne povišali preko predpisa za l. 1932. V tem letu se je podvojil davek na poslovni promet, ki je prizadel trgovini in obrti težak udarec. Uvedla se je trošarina na elektriko, ki je reziho izdatno podražila. Z zakonom o naknadnih kreditih se je povišal neposredni davek, prav posebno pa je davkoplačevalce prizadela povišana zgradarina na davka oproščene hiše.

Tudi država trpi na posledicah gospodarske krize, mogla bi pa najti drug vir dohodkov, ki bi ne prizadel gospodarstva v tako občutni meri. Mogla bi se na primer razveljaviti reforma trošarine na vino in žganje, kar celo naši vinski trgovci in gostinčarji zahtevajo.

Trgovina, ki je za oskrbo z gotovimi predmeti vezana na inozemstvo, trpi veliko, ker ne more dobiti za plačilo v ino-

zomstvu potrebnih deviz. Naši inozemski dobavitelji ne prevzamejo plačila na časno vezane dinarske račune. To nam je kredit v inozemstvu znatno zmanjšalo. Poizkusi s kliringi se niso obnesli, tudi kompenzacijske pogodbe niso prinesle olajšav. Ves promet bi gotovo znatno poživilo, če bi se smeli začasnoma vezani računski porabičati za opravljanje valute. Pomankanje deviz je povzročilo črno borzo, ki je docela prevzela funkcijo z devizami. Pooblaščen zavodi smejo devize plačevati le po oficijelnem tečaju, povišanem z ažiem, kar pa ni v skladu s tečajem na svetovnih tržiščih. Operiranje z ažiem je prizadevalo trgovini veliko neprirek. Prav bi bilo, da se ažiho nikine in notira naš dinar zopet po svetovni pariteti, ker bi to uničilo črno borzo in bi bilo zopet mogoče dobiti devize pri pooblaščenih zavodih. Pomankanje gotovinskih sredstev in neizvednost denarnih zavodov je povzročila nezaupanje zlasti zato, ker se ljudem ne pokaže prava slika in imajo lahko delo oni, ki iz političnih razlogov napovedujejo propast dinarja in inflacijo. Naši zavodi ne dobivajo v tej stiski zadostne pomoči od državnih in poldržavnih zavodov. Narodna banka, Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica bi z večimi krediti bistveno olajšale položaj. Preči nam nevarnost, da nam bo trajajoče nezaupanje demontiralo naše denarništvo, ki je hrbtenica gospodarstva.

Lani so se povišali prispevki za nezgodno in bolniško zavarovanje do najvišje v zakonu dopustne mere. Predavatelj meni, da naj bi se socialno zavarovanje decentraliziralo in priznalo okrožnim radom in bolniškim blagajnam popolna samostojnost. Centralizacija je te ustanove popolnoma zbirokratizirala in vpliva tudi nemoremo, kajti upravi zavoda je vseeno, če ni aktivna, ker ve, da se bodo pasive krije iz dohodkov drugih ustanov.

Zborovalci so z velikim zanimanjem sledili predavateljevim izjavam in je bilo sklenjeno, da se na težak položaj našega gospodarstva opozori naša parlamentarna delegacija, ki naj tolaži težnje naših gospodarskih krogov parlamentu.

Razpisana zdravniška služba

Banska uprava dravske banovine razpisuje v državni bolnici za ženske bolezni v Ljubljani službo asistenta s prejemci državnega uradnika 7. položajne skupine. Če ne bi bilo komponentov s kvalifikacijo za to mesto, pa se bo zasedlo s sekundarnim zdravnikom 8. položajne skupine ali pa z zdravnikom, uradniškim pripravnikom. Prosilci morajo imeti splošne pogoje na sprejem v državno službo, posebno pa dokazati kvalifikacijo po § 30 zakona o bolnicah. Prošnje je vrožiti pri banški upravi dravske banovine do 15. aprila.

Židovski odgovor Hitlerju

Židje so po vsem svetu organizirali gospodarski bojkot Nemčije — Odpovedi naročil se rapidno množe

Berlin, 30. marca. Židovski bojkot, ki ga je proglasila narodno socialistična stranka v sporazumu z vlado in ki bi se moral pričeti šele jutri, je dejansko izvršen že po vsej Nemčiji. Narodno socialistični napadalni oddelki so že danes zasedli vse vhode v židovske trgovine, prelepiji njihova izložbena okna z lepaki, v katerih pozivajo k bojkotu ter onemogočili židovskim trgovcem vse posle. Akcija pa ni ostala omejena samo na trgovine, Narodni socialisti so uvedli kontrolo tudi pri sodiščih in ne puste k razpravam židovskih sodnikov in židovskih odvetnikov. Na enak način postopajo tudi v šolah, kjer so židovskim učiteljem in profesorjem onemogočili nadaljno poučevanje. V Börtlitzu so narodni socialisti napadli dva sodnika, pet odvetnikov in 30 trgovcev ter jih s silo odvedli v zapor. Dejansko je že z današnjim dnem onemogočeno židom v Nemčiji vsako delovanje.

Posledice se že kažejo

London, 30. marca. Angleški listi obširno poročajo o protijidovski akciji Hitlerjeve vlade in smatrajo, da je Hitler krenil na napačno pot. Vedeti mora, kako vlogo igra židovstvo v mednarodni trgovini in financah in lahko si izračuna, kakšne bodo posle-

dice tega bojkota. Reakcija v inozemstvu ne bo izostala. To se najbolje vidi v Londonu samem, kjer se je propaganda za bojkot nemškega blaga silno razširila. 200 židovskih trgovcev je že storniralo svoja naročila v Nemčiji, kar predstavlja za Nemčijo škodo najmanj 200 tisoč dolarjev. Tudi v parlamentarnih krogih zelo obširno razpravljajo o tem protijidovskem pokretu v Nemčiji in naglašajo, da bo Nemčija s takim postopanjem izgubila mnogo simpatij tudi pri Angležih, kajti kdor zahteva zase pravico, mora biti tudi napram drugim pravičen.

Pariz, 30. marca. »Matin« poroča, da je predsednik židovske občine v Strassbourgu brzojavno protestiral pri vrhovnem francoskem rabinu proti preganjanju židov v Nemčiji in prosil, naj rabin službeno proglasi bojkot vsega nemškega blaga in prepove vsako trgovanje z Nemčijo.

Varšava, 30. marca. Potiski trgovci so na iniciativu židov stornirali vsa naročila v Nemčiji. Gre za velike dobave v skupni vrednosti okrog 300 milijonov dolarjev. V teku je velika akcija za popolni gospodarski bojkot Riga, 30. marca. Tukajšnji židje so sklenili stornirati v znak protesta proti Hitlerjevskemu divjanju proti židom vse naročila v Nemčiji.

Težak položaj v rudarskih revirjih

Te dni bo padla v Beogradu odločitev o bodočem obratovanju rudnikov TPD

Trbovlje, 29. marca.

Koncem tega meseca poteka dobavna pogodba med upravo državnih železnic in našimi premogovniki za dobavo premoga državnim železnicam. Oči vsega prebivalstva, osobito pa delavstva rudarskih revirjev, so danes obrnjene proti Beogradu, kjer bo te dni padla odločitev o bodočem obratovanju rudnikov TPD. Kolikšna bodo nova naročila, ali bodo ostala v sedanjih višini, ali pa se bodo zvišala, kakor se je z merodajnih mest zagotavljalo, da se našim trpečim rudarjem in njihovim družinam pomagajo? Da bi se vsaj položaj še bolj ne poslabšal, ker bo potem res obupen!

Tako ugibajo in tarnajo po revirjih naši trpinji, ki se jim pozna, da jim je trdo delo globoko v pritis ali pa na razoranih etažah krize krize privislo na obrate pečat brezmejnega boli in trpljenja. Kakor pričakujejo otroci solnčno, gorko in cvetočo pomlad, tako željno pričakuje danes prebivalstvo rudarskih revirjev izboljšanja. Tri dolga leta že pričakuje naše delovno ljudstvo to izboljšanje z veliko vednostjo in potpežljivostjo. Brez velikega godrnjanja, jeze ali srda prenaša strahno gorje, ki se imenuje kriza. Potpežljivost pa je vendarle prišla do izraza: blede, zsušeni obrazi in žalostni pogledi teh trpinov, ki jih dan s dnem srečavamo, so izgovorna priča njihovega trpljenja. Koliko bridkosti so v teh letih izkusile zveste delavke matere, ki se nečestokrat morale gledati lačne svoje matičke, kako prosijo kruha, pa jim ga dati ne morejo. In naši rudarji-očetje, kako bi radi delali vse delavnike, da bi jim vsaj mladina ne hiralna, saj je nedolžna.

Mnogo gorja sicer lajšajo naše dobrodelne ustanove, zlasti kuhinja Nj. Vel. kraljice Marije, ki so jo leni z velikim uspehom organizirale poštovne Kolašice v Trbovljah. Ta kuhinja oskrbuje res najbednejšo delavsko mladino, za katero se je bilo bati, da bi zaradi nezadostne hrane ne zapadla v zgodnji mladosti jetiki. Toda v tej številni ustanovi, ki sicer uživa vsestransko podporo vseh vplivnejših lokalnih, samoupravnih, pa tudi državnih čini-

teljev, že vseh najpotrebnejših ni več mogoče oskrbovati, ker se število lažnih sodelavcev zaradi stalne naraščajoče krize in s tem združenega pomanjkanja dnevnih mrazov, ki je namreč pomisliti, da se bo ta teden delalo najbrž samo 2 dni; če torej vzamemo za primer, da zasluži oženjen delavec na šit 38 Din, bo zaslužil ta teden 76 Din, od katerega zneska pa je treba odšteti še redne odbitke. Lahko si vsak sam izračuna, kako živi s 60 Din na teden 6 ali 7 članov družina. Krediti pa so ustavljeni, kar ni čuda, saj je bodočnost tako neizvestna, da se zlasti v revirjih vsak človek resno boji za svoj obstanek.

Zupanstvo bo v bližnji bodočnosti preskrbelo aktivnim rudarjem trboveljskega in hrastovskega revirja 3 večerne kuruzne moke, da se vsaj nekoliko pomagajo tipečim družinam.

Vsekakor pa bodo prinesli bližnji dnevi nekoliko več jasnosti v položaj v rudarskih revirjih. Najsi bo kakorkoli, prebivalstvo, osobito pa delavstvo, naj ohrani mirno kri, kajti le politično zrelo, stanovsko zavedno in strokovno disciplinirano delavstvo lahko doseže uspehe, ki so mu za obstanek potrebni. Prišli pa bodo zopet boljše časi, o čemer naj nihče ne dvomi, ker priti morajo. — V enem cilju pa naj bi se združili vsi sloji in stanovi rudarskih revirjev: v prizadevanju, da se v bodoče vedno odločno zavzame vsak poskus, da bi se skusilo od kogarkoli ali kjerkoli naslikati prebivalstvo oziroma delovno ljudstvo rudarskih revirjev kot manj državotvorne ali manj domoljubne, kajti delovno ljudstvo naše doline je že nešteto krat in tako še prav v bližnji preteklosti na manifestanten način dokazalo, da ljubi svojega kralja in da hoče na znotraj edino in trdno, na zunaj pa močno veliko Jugoslavijo, ki bo nam in našim prijateljem v ponos, našim sovražnikom, ki nestrno in strastno preže na našo lepo zemljo, pa v strah in trepet. Zato smo tudi trdno uverjeni, da merodajni činitelji na čelu državne uprave nikakor ne bodo dopustili, da to pošteno ljudstvo v rudarskih revirjih dravske banovine izhina in obupa.

Novomeške občinske zadeve

Elektrifikacija Dolenjske bi stala 5,315.000 Din — Podpora društvu »Krka«

Novo mesto, 29. marca.

Šinčič se je vršila v mestni posvetovalnici redna seja mestnega občinskega zastopa. Iz zupanova poročila posnemamo, da so Kranjske deželne elektrarne izvršile traso za elektrifikacijo Novega mesta in njegove okolice v premeru 3 km ter vodo, vodne črpalke v Stopičah ter so proračunali stroški za to omrežje za 1.704.720 Din. Celokupna elektrifikacija Dolenjske bi stala banko upravo 5.315.000 Din. Primanjkuje pa povsod denarja in tako je mogoče ta dela pri nas realizirati le, če mestna občina preskrbi banki upravi kredit 3 milijonov dinarjev, nakar bi bilo novomeški občini obratovanje lažje. Sledenilo se je, naprositi Mestno hranilnico za posojilo.

Cesta od mostu do projektiranega novega sejmišča v Kandiji je projektirana. Načrt je izvršil inž. Vladimir Petrov. Pred dnevi se je izvršil lokalni ogled in občina se je zedinila s posestniki. Svet bo odkupljen od 10—27 Din za kvadratni meter. Stroški so projektirani nekako na sto tisoč dinarjev, ker pa bo gradila ceste mestna občina sama, se bo stvar pocenila skoraj do 50%. Zaposleni bodo pri gradnji le brezposelni. V gradbeni nadzorni odbor so bili izvoljeni občinski odborniki gg. Matko, Windischer in Hočevar.

Pred časom je morala mestna občina prevzeti v oskrbo in vzdrževanje državno cesto, ki pelje skozi mesto, to je od Kasteleca v Kandijo do železniške sekcije onstran mesta. Pritožila se je proti temu na pristojno ministrstvo, ki je sedaj pritožbi ugodilo in mesto s tem močno razbremenilo.

Kmetijska šola na Grmu je uredila sa-

domnjak in ga ogradila ter preločila javno pot, ki je vodila baš skozi sedanjih sadovnjak, nizek tedi nad gozdnati breg. Občinski odbor je pristal na spremembo pod pogojem, da se pot razširi na 2 m ter da jo kmetijska šola stalno vzdržuje.

Agilno ljubljansko dolenjsko društvo »Krka« priredi poleti dolenjsko razstavo. Udeležiti se je tudi Novo mesto z vsem svojim razstavnim materialom, ki ga po možnosti še popolni, zaradi pa se nakazuje podpora 1000 Din.

Pregledovalca računov gg. Jože Paučič in prof. Janko Krajec sta podala poročilo o računskem zaključku za poslovno leto 1932. Prebitka je bilo 56.759.55 Din. Zaključek je bil odobren in z njim več umestnih predlogov.

V požarno-policijsko komisijo so bili izvoljeni gg. Bernard, Agnič in Rajec. Od ženske javne bolnice se kupi njiva na Kapiškem marofu v izmeri 73 a 94 m² za 50.000 Din. Ponudba za nakup Hledetove hiše na Florjanovem trgu se zaradi previsokih zahtev zavrne. V občinsko zvezo se sprejmejo Hajder Terezija, Klepec Barbara in Kovačič Jožefa, sprejem pa se zagotavlja proti plačilu občinske takse Janku Turkcu.

Sledenilo se je tudi razpisati prodajo lesa iz občinske hoste. Perišče v Kandiji se postavi, čim dovolita lastnika služnostno pravico za dohod h Krlci. Popravilo se stopnice z Brega k čolarni.

V sledeči tajni seji se je nakazalo več podpor mestnim ubogim in franciskanskemu samostanu 500 Din kot prispevek k popravilu cerkvenih orgel. Po dve urah se je seja zaključila.

Andrej Marčan umrl

Ljubljana, 30. marca.

Lani v septembru je ugodni mesarski mojster g. Andrej Marčan praznoval lep jubilej: 40-letnico svoje obrti, odnosno osamosvojitve. Takrat smo pisali, da nosi sicer že šest krizev, je pa še vedno čil in zdrav ter sam vodi svojo obrt. Nihče ni štel, da bo tega zdravega in krepkega moža smrt tako naglo pobrala. Že lani se je moral podvreči težki operaciji, ki jo je dobro preživel, nedavno pa je moral zope na zagrebško kliniko. Po drugi operaciji se je njegovo stanje poslabšalo in na lastno željo so ga z avtomobilom prepeljali v Ljubljano. Že med prevozom je bil umrl.

Pokojni Marčan, znan v Ljubljani in siri Slovenije kot vzoren gospodar, dober obrtnik in skrben družinski oče, je bil rojen v Obodnici na Slovenskem. Mesarske obrti se je izučil v Trzinu, l. 1892 je pa otvoril v Ljubljani lastno mesnico. Bil je izredno priden in soliden in zato so se kmalu pokazali sadovi njegove delavnosti. Njegovo podjetje je zaslovelo, krog njegovih odjemalcev se je stalno večal. V priznanje njegovih zaslug ga je mesarska zadruga imenovala za svojega načelnika, med svetovno vojno pa je bil imenovan za častnega občana ljubljanskega. Poročen je bil z go. Marijo Koščovo, ki mu je umrla pred dvema letoma. Za njim žaluje 5 hčer in 2 sinova. Pokojnik je bil eden naših najstarejših in najvestejših naročnikov. Pogreb pokojnega Marčana bo v petek ob 16. iz hiše žalosti na Rimeški 21 na pokopališču k Sv. Križu. Bodi pokojniku obrnjen blag spomin, žalujočim pa naše iskrene sožalje.

Šentjakobska knjižnica za prijatelje vrtov

Ljubljana, 30. marca.

Prav na vse misli poštovovalni vodja knjižnice g. Rode, a sedaj je tudi njeza zmotila pomlad, da je naročil najlepše knjige za prijatelje vrtov. Večina knjig je polna najlepših barvnih slik, da mora vsakdo vneti za rože in jih pričeti gojiti. Ker so le redki, ki bi drage knjige lahko kupili, morajo biti vsi prijatelji cvetlične šentjakobske knjižnice hvaležni, ker jim je preskrbel najznamenitejša in najlepša dela tujih avtorjev. Da si knjige lahko izposodite, navajamo samo njih naslove s knjižničnimi številkami:

Retter Curt, Studien für den Blumen-schnitt. 13100 z. Oehmig Fritz, Garten-gleich von heute. 13101 z. Betten Robert, Praktische Blumenzucht und Blumenpflege im Zimmer. 13102 z. Böfner Johannes, Gartenbuch für Anfänger. 13104 z. Der Wochenendgarten. 13105 z. Steffen Alexander, Unsere Gartenhilfen 13106 z. Schacht W., Blumen in den Alpen. 13107 z. Kupper Walter, Das Kaktusbuch. 13109 z. Mütze W., Schneider C., Das Rosenbuch. 13110 z. Foerster C., Schneider C., Das Dahlien-buch. 13111 z. Foerster K., Der neue Ritter-sport. 13108 z.

Razen teh krasnih del je pa knjižnica nabavila več skupno zvezkov iz starejših letnikov tudi pri nas znane revije »Garten-schönheiten«, kjer so opisani floksi, astre, krivice in sukulente, iris, rododendroni, vrtnice, primule, ponije, krizanteme, moderni kamniti vrtovi ter se izposojajo pod številkami 13124 z do 13130 z.

Angleško društvo v Ljubljani

Ljubljana, 30. marca.

Včerajšnji dan je bil v razvoju Jugoslovenskega društva za proučevanje angleškega jezika važen mejnik; vršil se je 10. občni zbor društva. Zborovanje se je vršilo ob 20.30 v Kongresni kavarni, otvoril ga je namestnik odsotnega predsednika bana dr. Maruška podpredsednik dr. Majaron. Po običajnih formalnostih je takoj prešel na dnevni red in podal besedo tajnik.

Tajnik g. Boris Kernavuer je omenjal, da se je društvo po reorganizaciji prav lepo razvijalo, preselilo se je v nov lokal v Rožni ulici 41, kjer je članom na razpolago knjižnica in čitalnica ob določenih urah. Društvo je pridelo dva dobro obiskana tečaja angleškega jezika za začetnike in za naprednejše člane, ustanovilo je pa tudi otroški vrt. Stopilo je v ožje stike in sodelovanje s sorodnimi društvi v Mariboru, Zagrebu, Novem Sadu in Beogradu. V minuli sezoni sta se vršili dve predavanji, eno M. Copelandove o britanski pokrajini, zadnji ponedeljek je pa predavala miss Oxley, profesorica iz Maribora, o Londonu in njegovih znamenitostih.

O stanju blagajne je poročal Zdenko Švigelj, knjižnica šteje 1200 knjig. Člani se jih pridno poslužujejo, prav tako pa raznih revij in časopisov, ki prihajajo dnevno iz Anglije. Po poročilu revizorja g. Miklavčiča je nastala daljša debata glede podpredsednikovega predloga o spremembi društvenega imena. Končno je bilo soglasno sklenjeno, da se ime društva spremeni in se bo odslej imenovalo: Angleško društvo v Ljubljani. Razmotrivala se so še razna aktualna vprašanja glede poglavitne in pospeševanja stikov z angleškimi svetom, nato je pa podpredsednik lepo uspel občni zbor zaključiti.

Knjige za Litijce v tujini

Litija, 30. marca.

Ze pred leti smo Litijci zbrali mladinske knjige in smo jih poslali naši deci, ki se je izselila s starširudarji v Francijo. Svojih rojakov pa nismo pozabili niti za letošnjo veliko noč. Združena odbora Jugoslovenske Maticice in CMD sta uveljavila biralnno akcijo. Društveni zastopnici v Litiji gđc. učiteljica Pija Semenov in visokoškola gđc. Anka Petrovičeva sta ob sodelovanju tajnice CMD gđc. Zdenke Rebečeve nabrali nad 300 knjig. V sosednem Smartnem pa zbirata knjige učiteljici gđc. Zinka Rodetova in Mica Svajgarjeva. Odbor Jugoslovenske Maticice pa je razen tega nakupil pri Mladinski Matici JUU v Ljubljani 100 mladinskih knjig, ki bodo dobrodošli prihi naši zamejenci deci.

Odbora CMD in JM sta pričela te dni z razpisaljenjem knjig našim krajanom v Belgiji, Franciji in na Westfalskem. Tem potom pa se obračamo na naše občinstvo za naslove naših domačinov. Vse nasvete bomo upoštevali; želimo sporočila, ali ra-bijo knjige za odrasle, mladinske ali oboje. Knjige bo poslal odbor na lastne stroške. Naslove je sporočiti tajniku Jugoslovenske Maticice g. učitelju Zupančiču. Plemenita akcija: »Knjige našim rojakom v tujini za veliko noč« je bila sprejeta nad vse simpatično. Poveže naj spet stike z našimi v tujini. Za kriticke pošljite prirede vrle cilr-metodarice prodajo oljk. Ne odklonite jih!

Iz domačega sporta

Med Jugoslavijo in Madžarsko je prišlo do nenadnega sporazuma glede odigranja meddržavne tekme, in sicer 9. aprila v Beogradu. To bo prvi letošnji nastop naše reprezentance in obenem generarna preiz-hušnja igračev pred tekmo s Španijo, ki se bo vršila 30. aprila in pred igrami za bal-kanski pokal, ki se prične mesec dni po-nejše. Savezni kapetan inž. Veljković je predlagal naslednje igrače za reprezen-tanco: Glazer, Spasić, dr. Ivković, Kovačić, Radotričević, Arsenijević, Marušić, Lechner, Dimitrovič, Timanić, Marjanović, Živ-ković, Kragić, Zečević, Lemešić in Gliš-ko. Zanimivo je, da je med imenovanimi igrači samo en Zagrebčan, in sicer Živko-vić. Zagrebški listi to zelo zamerjajo sa-veznemu kapetanu in naglašajo, da se je pri izbiri reprezentance omejil samo na najboljše okolice in da najbrž ni poučen o formi in moči drugih igračev. Madžari po-stavijo proti nam najmočnejše moštvo, se-stavljeno iz igračev: Hungarije, Ujpesta, Ferencvarosa in Bocskaia. Tekme za državno prvenstvo bodo na ta dan odpadle, tako tudi tekma Jugoslavija : Primorje v Ljubljani. Odigrala se bo najbrž samo tek-ma Slavija : BASK v Sarajevu.

V nedeljo se nadaljuje državno ligo prvenstvo. Kakor smo že poročali, potuje Primorje v Sarajev, kjer nastopi proti Slaviji. Spitski Hajduk bo prvič igral na tujih tleh, in sicer nastopi proti Haški v Zagrebu. Concordija potuje v Beograd, kjer ima za nasprotnika BSK, zagrebški Gradjanski pa v Novi Sad, kjer bo meril svoje moči z Vojvodino.

Za državno prvenstvo v cross countryju vieda v Mariboru precejšnje zanimanje. Prireditev se bo vršila pod pokrovitelj-stvom župana dr. Lipolda. Oba krasna prehodna potata bana dr. Maruška in žu-pana dr. Puca z zmago poedince ter zma-pno moštvo sta razstavljena v izloži-tvrke Dolček in Marini v Gosposki ulici in vzbuja splošno pozornost. Prometno ministrstvo je odobril udeležencem tek-movanja polovično vožnjo, prav tako tudi drugim. V zvezi s tem opozarja SK Ilirija svoje klobice in prijatelje, naj se udeleže nedeljske prvenstvene tekme Ilirija : Ma-ribor ter s svojo navzočnostjo tako bodre Ilirijane v odločilni borbi.

Sabljaka sekcija SK Ilirije javlja članom nadaljevalnega tečaja, da prične z dnem 3. aprila turnir za klubsko prven-stvo v letu 1933/34. Prijave sprejema taj-nik sekcije do 31. t. m. skupno s prijavi-njo Din 10. V ponedeljek se bodo izšre-bale po treningu številke, nakar se bodo vršile tekmovalne po vsakem treningu. Na-

Danes premiera

najbolj napetega filmskega velodela te sezone! Gibanje podmornic med svetovno vojno izdano. Katastrofalne posledice izdaje!

Špijonka E 3 NEVIDNA FRONTA

Internacionalni podmorniški špijaški vefilm, izdelan po resničnih doživljajih!

V glavnih vlogah: TRUDE V. MOLO, KARL LUDWIG DIEHL, PAUL HÖRBIGER, ALEXA V. ENGSTRÖM, PAUL OTTO, THEODOR LOOS.

Kot dopolnilo Foxov zvočni tednik senzacija, Predstave ob 4., 6.8. in 9.12. zvečer.

Telefon 2124 ELITNI KINOMATICA

stopili bodo 3—4 pari na večer. Nagrade: zlata, srebrna in bronasta kolajna z od-govarjajočo diplomom. Treninzi za turnir se vršijo kakor dosedaj, toda brez osira na številu udeležencev. Tajnik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 15.30 naprej obvezen trening za drugo skupino.

V jašek je padla

Ljubljana, 30. marca.

Pred Prešernom je vedno mnogo ljudi, zlasti ko je toplo vreme. Tu je pravi el-dorado za naše brezposelne, ki se tako radi solnčijo ter uživajo pomlad. To je pa tudi menda njihovo največje veselje. Poleg brez-poselnih pa se zbira pred Prešernom ved-no tudi mnogo drugih meščanov, že od nje-ga dni imajo tu svoje seštanke penzionisti, pa tudi mladi ljudje se radi zbirajo pod senco Prešernove muze. Ob tistem tju je tudi tramvajski postajališče, kjer je vedno dovolj gospodinj, ki se rade vračajo do-mov s tramvajem s trga.

Dopolne se je zopet zbrala pred Prešernom velika množica ljudi in marskdo bi mislil, da se samo solnčijo kot navadno, čeprav je bila strahovita gneča. Ljudje so hiteli od vseh strani skupaj, množica je na-rasčala tedajle bolj kot ob največji senza-ciji. Vsi so strmeli v tla, kjer se je odpiralo pravo strašno brezno. Oni, ki so bili v ozadju in niso vedeli, kaj se je zgodilo, so pripovedovali, da je padla neka gospa skozi jašek v kanal Sivar pa vseeno ni bi-la tako tragična, čeprav bi lahko prišlo do hušjih posledic.

Gospa, ki je kaka na tramvaj, je sta-la na železni plošči, ki pokriva jašek, pa je nenadno izgubila tla pod nogami. Plošča, ki je bila že nekoliko upognjena na sredi, se je udrla in gospa je padla v jašek, ki je približno dva metra globok. K sreči se je naglo ujela za rob, da ni zdrsnila povsem v ožek jašek, iz katerega bi jo najbrž težko izvlekli. Ranila se je pa na desni nogi in nekoliko pobola. Spravili so jo v tramvaj ter se je odpeljala v bolnico.

Skoraj vsi jaški v mestu na trotoarjih so pokriti z enakimi ploščami, vendar se še ni pripetila takšna nesreča. Plošča pred Prešernom je pa padla v jašek zato, ker jo je ukrovil že škropljeni avto. Upamo, da se slone nesreče ne bodo več ponavljale, sicer si meščani ne bodo upali niti več na tro-toarje.

Avtobus se je prevrnil

Škofja Loka, 29. marca.

Zirovskemu avtobusu, ki je vozil v po-nedeljek dopoldne po kolodvorski cesti proti Škofji Loki, se je primerila pri Šte-marjih huda neizgoda in je pripisovati zgolj srečnemu naključju, da ni prišlo do resne nesreče. Doberšen del poti do Škofje Loke je imel sofar za seboj, ko je nenada-ma zdrknil avtobus z lepe ceste na rob in se v naslednjem trenutku prevrnil na Do-lenčev vrt. V vozu sta sedela samo sofar in pa poštni uslužbenec g. Mlinar, ki sta k sreči odnesla le lažje poškodbe, dočim se je avtobus sam precej poškodoval. Na eni strani so se mu pobile šipe, nalomlje-se ima beltnike in je trpela tudi karose-rija. Z velikim naporom so zvrlekli vozilo preko vrta na nasprotni konec k izhodu in ga tam potisnili zopet na trdna tla. Za nadaljevanje vožnje vozilo ni bilo več spo-sobno in je oskrbel nadaljnji prevoz do žirov lukenjski avto.

Vse kaže, da je prišlo do nesreče zaradi tega, ker je odpovedal sofarju volan. Cesta je namreč na tem kraju skoro popolnoma ravna, lepa in tudi široka, ter je nesreča prav iz razlogov tem bolj nenavadna. Sreča v nesreči je bila, da se ni avto pre-vrnil dan prej, ko se je vozilo v njem nad 20 ljudi.

Iz Celja

—c »Rok« v celjskem gledališču. Ljubljanska drama bo gostovala sredi aprila v mestnem gledališču v Celju z zna-ko komedijo Barryja Connara »Roksi«. Gostovanje se bo vršilo le, če bo do 8. aprila v predprodaji v knjigarni K. Gorčarja vdove prodanih dovolj vstopnic.

—c Umrl je v torek 28. t. m. v celjski bolnici 13-letni učenec II. razreda meščan-ske šole Karol Ramsak, sin tovarniškega delavca iz Gaberja (Lastni dom 6).

—c Ljubitelje slovenske pesni opozar-jamo na koncert pevskega društva »Oj-kec, ki se bo vršil v nedeljo 2. aprila ob 16. v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Na sporedu so umetne pesmi naših najboljših skladateljev in narodne pesmi.

—c Kolo jugosov. sester v Celju bo pridrilo vsakoletni Materinski dan v ne-deljo 14. maja.

Beležnica

Koledar.

Danes: Četrtek, 30. marca katoličani: Angela F. Janez Kl. pravoslavni 17. marca.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Špijonka E 3. Nevidna fronta.

Kino Ideal: Poljubljanje dovoljeno.

Kino Dvor: Lov za milijoni.

Kino Siška: »Ronny« ob 20.

Atena občni zbor ob 16. v damski sobi Emone.

Ekскурzijski fond Akad. kluba elektro-tehnikov občni zbor ob 15 v posvetovalnici na magistratu.

Hranilni in posojilni konzorcij občni zbor ob 19.30 v Gajevi ulici.

Društvo »Bela Krajina«: predavanje g. Vlada Regalija ob 20.30 tujskega promet-ni propagandi v Beli Krajini pri Slaniču v veliki dvorani v 4. nadstropju.

Dežurne lekarna.

Danes: Ramor, Miklošičeva cesta 20. in Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izpod sita in rešeta

Bog nas varuj greha, da bi imeli ka-kršneški pomisleke zoper sveti misijon. Ze zaradi našega meštiskega prijatelja jih nimamo, da bo lahko naš list še in še pri-poročal s prizniti in iz spovednice. Tudi zoper tisti sveti misijon nimamo niti naj-manjšega pomisleka, ki ga bosta vodila očeta jezuita pri Sv. Krištofu v Ljubljani in ki se prične 1. aprila, konča pa 13. aprila. Ze zaradi nam tako naklonjenih očetov jezuitov nimamo nobenih pomisle-kov, ker upamo, da se nas bodo spomnili tudi pri Sv. Krištofu, kakor so se nas v Metliki. Nasprotno, smo odločno za svete misijone in jih toplo priporočamo vsem bratom po krvi in po duhu.

Samo krize in težave imamo z nekate-rimi cenjenimi čitatelji, ki jim nič zabav-ljanje v krvi. Tako smo prejeli od enega vabilo na gori omenjeni sveti misijon in je na vabilu rdeče začitano tole: »Misijon-ski zvon bo ves čas vsaki večer zvonil po večerni pridigi okrog 9. To bo klic božji za tiste, ki bi ne hoteli priti v cerkev.« In spodaj so rdeče podpisani »Prizadeti Sv. Krištofu«.

Pa razumi te poklicne nezadovoljence, kaj jih je prizadelo, ali misijonski zvon, ki bo vsak večer pel, ali pa neverjetna verjet-nos, da so okrog Sv. Krištofa še ljudje, ki bi ne hoteli priti v cerkev. V bodoče bi prosili cenjene čitatele, naj se točneje iz-razajo.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 30. marca: Hamlet. Premiera. Izv. Petek, 31. marca: Zaprti.

Sobota, 1. aprila: Hamlet. Izven.

Nova uprizoritev »Hamleta« v žu-pandčevem prevodu ima svojo premiero drevi ob 20. To pot igra naslovno vlogo g. Kralj. Prva repriza bo v soboto 1. aprila in igra takrat vlogo kraljeviča Hamleta g. Ciril Debevec. Druga repriza Hamleta bo v nedeljo 2. aprila zvečer, kar omogoča tudi okoličanom, da posetijo predstavo ta-ga znamenitega del. Vstopnice se dobe v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi. Zasedba je razvidna iz gledaliških listov.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 30. marca: Zaprti.

Petek, 31. marca: Zaprti.

Sobota, 1. aprila: Samson in Dalila. Red B.

Saint-Saensova Opera »Samson in Dalila« se poje v soboto 1. aprila v operi za red B.

Iz Trebnjega

— Opozorilo delavcem. Zupanstvo občine Trebnje objavlja, da sprejema in gradnji občinske ceste Pomikve—Dečja vas le ob-čane občine Trebnje in delavce s teritorija občine Trebnje. Vse one iz drugih občin, ki se prijavljajo za delo na tej cesti, pa zupanstvo opozarja, naj ne hodijo iskati dela v Trebnje, ker ne bodo sprejeti, kajti občina niti vseh svojih lastnih ljudi ne more zaposliti.

— Kmetijska podružnica v Trebnju sporoka, da bo oddajala modro galico svo-jim članom le pod pogojem, da plačajo polovico vsote za pri naročilu.

Dnevne vesti

— Ekскурzija naših učiteljev na Češko-slovaško. JČ liga v Zagrebu je prevzela vodstvo in organizacijo velike ekakurzije naših učiteljev na Češko-slovaško od 14. do 29. maja. Namen ekakurzije je v prvi vrsti seznaniti naše učitelje z najmodernejšimi pridobitvami na prostvetnem polju in omogočiti jim ogled češko-slovaških mest, muzejev, knjižnic, tvornic itd. Naši učitelji si ogledajo Bratislavo, Brno, Zlin, Kraljevi Gradec, Prago, Plzeň in Budějovice, kakor tudi več vrstnih vasi. Prijave sprejema JČ liga v Zagrebu do 15. aprila. Vsi stroški bodo znašali okrog 2000 Din.

— Nova postojanka Jadranske straže. Na Vrhniki je bil ustanovljen 20. t. m. odbor Jadranske straže in sicer na pobudo azilnega župana in znanega nacionalnega delavca lekarnarja G. Stanka Hočevarja. On je tudi vodil dobro obiskani ustanovni občni zbor, ki mu je pristvoval delegat občnastega odbora JS v Ljubljani g. H. Marjanovič. Izvoljen je bil odbor, ki mu predseduje šolski upravitelj g. Alfonz Završnik, člani so pa župan in lekarnar S. Hočevar, banovinski zdravnik dr. F. Zupan, šef davčne uprave F. Woschnig, davčni uradnik S. Fabič, postajenik B. Peršič, trgovec M. Kranjc, vpokojeni sodni kancelist Ivan Skvarča, gostilničar Nace Kunstelj, zdravnik dr. J. Klepec, učiteljica M. Pleško, trgovčeva hčerka B. Ščetina, trgovka B. Škrbec in učiteljica Petra Obrštnu. V nadzornem odboru so učitelj S. Vuk, trgovski sotruidnik F. Malavasič, trgovec J. Jernejčič, posestnik P. Simon in trgovec I. Mihevc. Novemu odboru JS želimo obilo uspehov in prepričani smo, da bo njegovo delo obrodilo mnogo lepih sadov.

— Mariborski pevci v Čakovcu. Narodno železničarsko pevsko društvo »Drava« iz Maribora priredi v soboto v Čakovcu koncert, za katerega vlada v mestu veliko zanimanje, saj je društvo znano po svojih nastopih v drugih mestih.

— Prepovedana knjiga. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi v Milano izdano knjigo »La Jugoslavia e la pace Europe«, ki jo je spisal A. Gezani Vamartini.

— Bogoljubov v Karlovcu. V ponedeljek zvečer je nastopil šahovski vele mojster Bogoljubov s simultanko v Karlovcu. Igrati so začeli ob 9.30, končali so pa ob 1.45. Bogoljubov je igral na 27 šahovnicah, od tega na dveh sešle. Dobil je 17 partij, izgubil 3, remiziral pa 7.

— V Splitu se že kopljejo. V Splitu so se sicer prvič kopali že pred tedni, toda takrat so kopalci gotovo vedeli, da bo treba običaj se suknje, zdaj se pa tega ni treba več bati. V Lalmaciji je zavladala že prava pomlad. V torku so imeli v Splitu na solncu že 30 stopinj. Splitska kopališča so že polna kopalcev.

— Dobave. Splošni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. aprila ponudbe glede dobave 80 m. železa, 80 m. blaga za ribanje, 80 m. kontejnerov, 30 kg. pralne sode, 170 kg. mila, 50 doz svetila, 100 škatal jeklenih oblanec, 10 rževih omei, 50 rževih krtac, 30 žim. natih metel, 200 kg. benodna, 200 kg. belih čunj, 200 pol smirakovega platna, 300 škatal vzdržal, 200 kg. svinčevih plošč, 35 komadov šopicev, 50 komadov ščetk za masticc itd.; do 7. aprila pa glede dobave pisarniškega materiala (papir, plovniki, črnilo, risalni žebeljčki, trakovi za pisalne stroje, sponke, peresa, radirke, svinčniki, motorci itd.). — Pogoj so na vpogled pri istem oddelku.

— Dobava živil in premoga. Dne 1. aprila se bo vršila pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave žrnob, sčivja, paprike, čebule, kisa, olja, cikortje, kavinskih konzerv, kave, čaja itd. — 11. aprila se bo pa vršila pri isti komandi licitacija glede dobave 2000 ton premoga. Oglasa sta na vpogled v pisarni Žrnobice za TOI v Ljubljani, pogoj pa pri isti komandi.

— Izločene cigarete »Vardar« in »Drava« bo dala za čas XIII. ljubljanskega velešedma od 3. do 12. junija v promet naša monopolna uprava. Cigarete bodo pakovane po 20 komadov, ki bodo nosili napis »Izločene cigarete«.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, v splošnem pa lepo vreme. Večera je bilo skoraj po vseh krajih naše države lepo in zelo toplo. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu 20, v Skoplju 19, v Mariboru 18,2, v Ljubljani in Beogradu 18, v Splitu in Sarajevu 16 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,4, temperatura je znašala 6,2.

POLJUBLJANJE DOVOLJENO

»Zvočni kino Ideal« predvaja samo še danes nemški zvočni film o problemu modernega zakona »Poljubljanje dovoljeno«. Film o ženi, ki je mislila, da lahko živi kot modri ... a morala se je pokoriti družabnim zakonom. Moški poljublja in pozablja ... žena pa ljubi samo enkrat ... V glavnih vlogah Robert Montgomery, Nell Hamilton in Conchita Montenegro. Film se predvaja samo še danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer v »Zvočnem kinu Ideal«.

— Samomr postnega ravnatelja. V torku si je končal v Ključu življenje poštni ravnatelj Ante Dolž. Preiskava je pokazala, da so blagajne in poštne knjige v redu. Vzrok samomora ni znan.

— Glej današnji oglas Waller Express, Gledališna ul. 2-II.

— Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravne »Fran. Josefove« grenčice, ker poživlja delovanje žlezoč in črevesa, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolča, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveči kri. »Fran. Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Tragičen konec ljubezni. V hrvatski vasi Koronice je skočila v vodnjak 20-letna Stoja Grba, ker ji je oče branil poročiti se s sosedovim sinom. Nesrečno dekle je ležalo mrtvo v vodnjaku več dni in šele ko so domači pili iz njega vode, ki je nekam sumljivo smrdela, so jeli preiskavati vodnjak, misleč, da je v njem mrhovina, pa so potegnili iz vode že razpadajočo Stojino truplo.

Iz Ljubljane

— Lj Gradnja mestnih stanovanjskih hiš, investirani kapital in najemnine, je predmet referatov na VE. diskusijskem večeru, ki jih prireja klub občinskih svetovalec JRKD vsak petek v mestni posvetovalnici. Poročala bosta načelnik oddelka za upravo mestnih hiš, občinski svetnik Anton Likozar in mestni gradbeni svetnik inž. arh. Vladimir Mušič. Pregled čez vse veliko socialno delo, ki ga je v pogledu pobiranja stanovanjske krize in stanovanjskega vprašanja mestna občina med vsemi jugoslovanskimi mesti gotovo najuspešnejše izvršila, kakor tudi pregled velikih finančnih žrtv, ki so s tem v zvezi nastale, nam bo v pravi luči pokazal ogromni napredek našega mesta v stanovanjskih zadevah, zlasti se glede na vprašanje cenovnih stanovanj in regulacije najemnin. Ni manj zanimiv ne bo referat mestnega inženirja dr. Mavričja Rusa o zdravstvenem skrbstvu mestne občine, ki je tudi na sporedu jutrišnjega diskusijskega večera.

— Lj Dela v parkih. Zadnje čase urejajo doslej zanemarjene občestne kotečice in pasonve, kjer je včasih bohotno rasel plevel; tako nastajajo na zapuščenih obrobkih mali parki. Na trikotnem občestnem pasu pri Leonišču je že narejen majhni park, pa tudi grmičevje in drugo okrasno drevje so že nasadili. Podoben majhen park ustvarjajo takorekro iz nič — med »Rožno dolino in železnico, kjer je bil prej globok jarek. Teren je splaniran že deli časa, zdaj pa sade grmičevje. Park bo očen od železniškega sveta z živo ograjo. — Nabrežje med Novim trgom in Čevljarškim mostom so tudi pretekli teden dobro posuli z drobnim peskom. Tam je nastal lep prostor, ki še ni izrabljen. Ko bo urejeno celotno nabrežje, bo tudi ta prostor lepše izrabljen. — V Zvezdi je zdaj, spomladi, še posebno živahno, zato je bilo zelo potrebno, da so vsaj provizorično zravalni hodnike in jih posuli z dolomitnim peskom.

— Lj Cesta na Rožnik je bila doslej navadno v zelo slabem stanju. Tudi so jo posuli z gruščem, kar je bilo res neobhodno potrebno. Vozniki se pa jeze nad posuto cesto, ker bodo morali najbrž — opravi ti vozovi delo, ki bi ga naj cestni valjar. Isto je na Trnovskem pristanu.

— Lj Da je pomlad, zdaj pač nihče več ne dvomi. Grmičevje se dobiva listje, zlasti je pa lepo zelen že bezeg na solnčnem strahnu, n. pr. na Gradu. Na Trnovskem pristanu je kostanj, ki vsako leto najprej ozeleni. Zdjaj se že odpirajo na nem popki, docim drugi kostanji najbrž še ne bodo ozeleneli pred veliko nočjo.

— Lj Plezalni film bo predvajal turistovski klub »Skala« dne 5. aprila ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Za to predvajanje je sklenila »Skala« dogovor že januarja letošnjega leta. Posrečilo se ji je pridobiti film znanega dunajskega alpinista Karla Poppingerja, ki je bil sneman ob delovanju najboljših avstrijskih in nemških plezalec v najtežjih predelih Dolomitov. Zamišljen je bil kot učni film tudi pokrajinski in vsebuje mnoge živahne prizore iz udeleževanja plezalec. Občinstvu, ki vedno rado poseča alpinska predavanja se bo nudila redka prilika opazovati prvostvorne plezalec v terenu. Silen razvoj alpinistike pri nas v zadnjih letih je našo alpinistiko tudi kvalitativno močno približal nemški in v tem filmu se bo nudila plezalcem in za plezanje se zanimajočim turistom prilika, da primerjajo naše plezalec nemškim. Predvsem pa bo to filmsko predavanje nudilo redko možnost, da se širše občinstvo seznani z vsemi podrobnostmi plezanja. Marsikdo, ki čita opise plezalnih tur, ali čuje o istih, nima prave predstave o tehniki plezanja sami, ki je s svojo današnjo stopnjo omogočila ture, ki so se zdele še pred nekaj leti neizvršljive. Predavatelj Karl Poppinger bo ob predvanjanju filma opozarjal na razne podrobnosti, in pojasnjeval kar bi sicer mnogim ne bilo jasno, vsekakor se naši alpinistični in drugi publiki obeta zanimiv večer, ki bo sedaj naš ob vstopu v turistično sezono našim turistom vsaj začasno utešil željo po osončenih vrhovih naših lepših planin, dokler ne bodo smučki postavljene v kot in skopnel sneg, ki brani sedaj pot na vrhove, v stene in grebene.

— Lj Sentjakobsko gledališče ponavlja v soboto in nedeljo ob 20.15 uri slovensko študentovsko opereto »Studentje smre«, katere avtorja sta Metka in Danilo Bučar. Opereta je polna prekrasnih melodij, libreto slika študentovsko življenje pri tabornju na našem Jadranu. — Poleg celokupnega ansambla Sentjakobskega gledališča, sodeluje pri predstavi še orkester Sokola I. Zvonov kvartet, moški in ženski zbor. Vstopnice se dobe od petka dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. v veliki dvorani Mestnega doma. Kdor ljubi pristrčen humor, krasno petje in godbo, naj posesti predstavi.

— Lj Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj je sklenilo na svojem zadnjem občnem zboru dne 23. t. m. da bodo odslej k društvenemu sodelovanju priključeni tudi obe organizaciji JRKD za IX., X. in XI. XII. okraj, zato imenovano društvo vlnjudo vabi tudi člane obeh organizacij k svojem srebrnemu jubileju, ki ga praznuje v soboto dne 1. aprila t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Kazine. 213-n

— Lj V društvu »Šolce« v Ljubljani se vrši v soboto 1. aprila v salonu pri »Levu« ob pol 9. uri zvečer zelo zanimivo pred-

vanje g. dr. L. L. Böhma o »državnem socializmu«. G. predavatelj bo skušal to predavanje prilagoditi razmeram in ga napraviti čim bolj aktualnega. Člane, vse odbornike in prijatelje vabi odbor k polnoštevilni udeležbi. Po predavanju prosti zabava, pri kateri sodeluje oddelak pevskega zbora Krakovo-Trnovo. Vstop vsem prost. 212-n

— Lj Občni zbor Jugoslov.-češko-slov. lige v Ljubljani se bo vršil dne 4. aprila ob 20. uri v restavraciji »Zvezda«. Vabimo vse člane, kakor tudi vse prijatelje češko-slovaško-jugoslov. vzajemnosti k obilni udeležbi. JČ liga v Ljubljani.

— Lj Marlene Dietrich v Ljubljani. Za Greta Garbo najpopularnejšo filmsko igralko, bo predstavila ZKD samostojno Marlene Dietrichovo svojim prijateljem v prihodnjem filmskem sporodu, in to v v. leofilmu »Sanghai Ekspres«. Na to v. leofilmu Paramountove filmae. produkcije opozarjamo že danes. Film bo predvajan po ZKD v Elektnem kinu Matiči od petka dalje.

— Lj Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Drevo v. leofilma zboru zaradi koncerta glasb. društva »Ljubljana« odpade. — Prihodnji teden v torku, sredo in četrtek v. leofilma zboru. Ne zamujajte! Odbor.

— Lj Socialna prireditve v korist zavetišča za brezposelne služnike se bo vršila v nedeljo 2. aprila ob 17. uri v dvorani »Delavske zbornice«. Pester spored. Cene sedežem od 12 do 14 Din. Na stojšča prost vstop. 211-n

— Lj Gospodarsko in kulturno društvo za Bežigrad, sklicuje za soboto dne 8. aprila 1933 ob pol osmih v gostilni pri Kavčiču svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi odbor. 210-n

— Lj Geografsko društvo na univerzi v Ljubljani vlnjudo sporoča vsem svojim članom, da se vrši njegov redni občni zbor v četrtek, dne 6. aprila ob pol 6. uri zvečer v Geografskem inštitutu na univerzi.

— Lj Predavanje v kemiknem seminarju. V petek, 31. t. m. ob 18. se bo vršila diskusija o zadnjem predavanju g. dekana prof. dr. inž. A. Krala in sicer v kemiknem predavalnici drž. realne gimnazije, Vegova ulica 4.

— Lj »Sloga«, narodno železničarsko glasbeno društvo v Ljubljani je sklicalo IX. redni letni občni zbor društva za nedeljo 2. aprila ob 9. uri dopoldne. Zborovanje se bo vršilo v društveni glasbeni dvorani v Ljubljanskem dvoru. Odbor.

— Pri odelabelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Fran. Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Iz Kranja

— Jadranska Straža napreduje. Podružnica Jadranske Straže v Kranju šteje sedaj že nad 280 članov. Vedno se sprejemajo še novi člani. Snuje se krajevna organizacija v Predaljah in mornarska sekcija v Kranju. Člani dobe pri tajniku JS g. J. Mohorju (občinska pisarna) legitimacije in znake. Istotam dobe tudi informacije za vpis in navodila za razne izlete.

— Desinfekcija in desinsekcija. Tukajšnjemu sreskemu načelstvu je dodeljen zdravstveni pomočnik, ki ima nalogo vršiti poleg drugih postov tudi desinsekcijo in desinsekcijo. Desinsekcija ali razkuževanje pri akutnih boleznih se vrši obvezno in brezplačno, pri drugih nalezljivih boleznih (tuberkulozi itd.) pa na zahtevo in za minimalne stroške. Desinsekcija ali uničevanje mrtnec (škurcov, stenic, moljev itd.) se vrši na zahtevo in stroške onega, ki jo zahteva. Vse gostilne, restavracije, javne kuhinje, prodajalne živil morajo desinsekcirati svoje prostore, ako se pojavi mrčes. Z desinsekcijo se bo pričelo v začetku maja. Kdor bo dal svoje prostore desinsekcirati, naj se prijavi na sreskemu načelstvu.

— Pregled motornih vozil. Pregled vseh motornih vozil kranjskega sreza se bo vršil v sredo 5. aprila točno od četrta na devet dalje pred občinsko hišo na Glavnem trgu. Vsa lastnik motornega vozila naj prinese s seboj: spričevalo o preizkušanju voza oz. prometno knjižico, uradno potrjeni list o tehtanju, šoferjsko legitimacijo, obrtno pooblašilo, tako za komisijski pregled (60 Din za vsak avtomobil ali avtomobil, 30 Din za vsako motorno kolo).

Iz Novega mesta

— Nogometna sezija je bila odprta preteklo nedeljo. Odigrala se je tekma med VSK Triglavom in domačim SK Elanom z neodločenim rezultatom 3:3. Elanu se po zna, da ni treniral, docim so bili Ljubljaničani v formi, ki je pokazala njihovo stalno vežbo. Ker je prvenstvena tekma s Kranjem pred durni, pričakujemo od naših nogometašev, da bodo napeli vse sile in rešili čast dolenske metropole.

— Nabavljajna zadruza državnih namočencev in upokojencev v Novem mestu bo v soboto zvečer polagala račune v potni dvorani okrožnega sodišča.

— Biljardni turnir se prične v soboto 1. aprila v kavarni Spilhal. Sodeč po številnih prijavih je zanimanje za to veliko. Prav, da se s tem prične tudi pri nas!

— Mladinsko predavanje »Vzdolž jadranske obale« v okviru »Jadranske tedna« priredi krajevni odbor Jadranske Straže danes ob treh in ob petih popoldne. Prijavljenih je na stotine udeencev iz vseh bližnjih osnovnih šol. Domače šole pa se udeležijo skoro polnoštevilno. Čuvajmo naše morje!

— Solnčno vreme je zavladalo zadnja dva dneva in ljudje so se odeli spet v pomladanska oblačila. Lepotično grmovje je deloma že vzcveto, le malo dežja je treba, pa bo čez noč vse zeleno.

— Kaj krije zemlja? Iz kleti pod pošto, nekdanjimi kapucinci samostanom, vodijo zazidana vrata nemanjo kam pod zemljo. Sedaj bodo mestni delavci odprli skrivnostna vrata in morda bomo v kratkem lahko poročali, da v Novem mestu ni več križe. Kaj če so nas kapucini pred stoletji založili za težke čase?!

Predno gre otrok v šolo,

naj še enkrat temeljito izperejo usta in zobe z ODOL-om

ODOL je res antiseptičen, učinkuje trajno in obvaruje otroka pred nalezljivimi boleznimi

Ravno v dobi šolskega obiska je nega ust in zob posebno važna. Doraščujoča mladina naj zaradi tega neguje usta in zobe stalno z ODOL-om.

Začetek sezone v ljubljanskem Monte Carlu

Kako je pod smrekami v Tivoliju, kjer igrajo penzionisti za zlato valuto

Ljubljana, 30. marca.

Začetek vse sezone je treba pozdravljati, kajti z vsako sezono prihajajo blagoslovi in blagor. In največja sreča je, da je toliko teh premenitnih sezon. Vsa dan se kakšna začne in srečni smo, da jih lahko pozdravljamo vse s polnimi srci in z namazanimi jeziki.

Zdaj se torej začnejo pomladna sezona; pustna je že baje končala, česar pa ne moreš prisiči. Tega prevažnega dogodka seveda ne sme prezreti ne kronist in ne reporter. Celu kozerist, če bi ga smele navdihovati muze, bi se lahko neznansko navdušil in razpisal. In baš zaradi tega se tudi reporter tako navdušuje za pomladno sezono. Samo pomislite, kakšna sreča je to zanj, ko lahko z beleznico v roki ugotavlja, da sije solnce, da prihaja pomlad in da so se pocenila jacea! Reporter opravlja to častno dolžnost s posebno zavestjo, da je v službi javnosti. In javnost se veseli z njim, ker ji ob tako lepem vremenu ni treba čitati listov.

Z beleznico v roki se je prithotapil reporter v Tivoli. Treba je bilo napisati poročilo, da se začnejo pomlad in reporterji morajo biti skromni, skromni, pa še poznaj! Povsod se morajo le prithotapiti, da ne vznemirjajo javnosti z beleznico in izbirati je treba skrajno oprežno tvarino, da je ustrezno se tistim, ki jim ne more ustreči niti sam ljubi bog. Reporter je videl srečne meščane, kako so se dostojanstveno izprehajali po anonimnem drevoce, kako so bili zatopljeni v samo višjo matematiko, kako so manice postavljale otročičke za veličastne kandelabre in kako so ljudje kar drveli v množicah na umetnostno razstavo. In, da ne pozabimo, solnce je sijalo! In še to: damam je veter odnašal pokrivala, ki jim nekateri pravijo klobuki torej pokrivala, ki so se vrгла tak po modri, da nočejo več niti čepeti na glavah. Ali se torej v tem kaže pomlad, ali naj o tem poročam? Se je vprašal reporter. Pa ga je vsčipnilo v trebuhu, kar smatra za avtokritiko. Ne, prst, o tem se pa ne govori pri nas! Beleznica je ostala prazna.

Iz Škofje Loke

— Nujna prošnja. Podružnica SPD v Škofji Loki nujno naproša vse občine škofjeloškega okraja, da ji sporoče čim prej zaprosene podatke, ki se bodo uporabili pri izdaji zemljepisne karte škofjeloškega okraja. Občine, ki podatkov ne bi poslale, delajo v lastno škodo, ker se bo izdala sicer karta brez navedb, ki utegnejo zamudnikom samim največ koristiti.

— Splošen svetovni politični položaj je bil naslov izredno zanimivemu predavanju, ki ga je imel v četrtek zvečer znani znanstveni pisatelj prof. dr. Lavo Cermelj v mali dvorani Sokolskega doma. V enournem predavanju je opisal predavatelj v poljudni in vsakomur razumljivi obliki vse svetovne politične dogodke iz polpreteklega dobe pa prav do najnovejših dni. Dvorana je bila popolnoma zasedena in so prišli na svoj račun zlasti oni poslušalci, ki nimajo vsak dan časopisa pri roki.

— Pomladanska sezija na Ljubniku se je pričela. Tako bi sodili po izredno visokem obisku, ki ga je bil deležen naš gorski očaj za praznike. Cele skupine ljudi so oba dva dneva romale na njegov vrh, raz katerega je bil naravnost krasen razgled. Poleg domačinov smo opazili med izletniki veliko gostov, zlasti Ljubljancev.

— Poročilo se je v nedeljo popoldne na Brezjah oskrbnik v Predvorju g. Josip Slanc z gđ. Danico Dolencevo iz veleugledne družine industrijca in starost škofjeloškega Sokola Franca Dolence iz Stare Loke. Uglednemu paru naše iskrene čestitke.

— Predavanje Francoskega krožka se je vršilo v torku ob 18. uri v Gasliškem domu. V goste je prišel lektor francoskega jezika na ljubljanski univerzi g. Jean Lacroix, ki je povedel številne poslušalce v francoske Alpe. Zlasti na Mont Blanc. Poljudno in zelo zanimivo predavanje so

prazna.

Pod visokimi smrekami se je ustavil, v predavrnem »Monte Carlu«. Takšno ozračje je pa že bolj primerno za reporterjevo pljuča. V »Monte Carlu« so se dogajale strašne reči. Vse mize so bile zasedene in te mize so dolge za 12 apostolov. Povsod so hazardirali! Igrali so za denar! Reporter se je počel hujati za usesom, kajti zopet ni vedel, ali se o takih grozotah sme poročati ali ne.

V skupinah so bili po štirje kvartopirci, vsi so igrali marjaš. Vsa je imel pred seboj gromozanski kup denarja. Igrali so neprestano v mrlični nestrpnosti, energično so pribijali mastne karte na mize, da je odmevalo od šišenskega hrba. Plačevali so s tresočimi rokami izgubljene partije, treti pa, ki so dobivali, so vlačili k sebi drobtinje kar v rokohitru. Kvartaci so bili po večini sami zaslužni možje v osehah penzionistov, a smo omizje so tvorili bodoči penzionisti ali njihovi pretendenti, namreč čjaki, ki so obesili smučarstvo na klin.

Najhujše je pa pri vsem tem, da so penzionisti igrali za predvojni denar, torej za zlato valuto. Krajcarji in groši so žvenketali, sploh so pa bile na mizah najznamenitejše numizmatične zbirke. Kolikor je bilo vmes 25 parskih novčičev in dinarjev, so bili le zato, da so bile zbirke pestrejšje. Nekaj kibicev se pri tem bogastvu ni moglo vzdržati, zato so privlekli a dan 20- in 100kronske bankovce, da so se pobahali z njimi. — Ko si prejšnje čase imel 20kronskega, si bil gospod! Je pomemljivo naglasil eden.

Ko se je že zmračilo, zadnje onizje še ni niti mislilo, da bo treba nehati. Kar se je pojavila pri mizi kaj nenavadna prikaženja v »Monte Carlu«. Kot angel varuh je potegnila za uho možkarja, ki je mešal karte, da ga je kar dvignila.

— Mrha stara potepinška, brž se mi poberi domov! Jutri boš pa zopet krehal! Ne misli, da ti bom kuhala čaj! Možak ni izpuštil glasu iz sebe in tudi tovariši so spoštljivo molčali in se skesano dvignili na pot.

izpopolnjevale krasne skioptične slike. Dobro uro trajajoča izvajanja odličnega gosta znanstvenika so sprejeli navzoči z največjo pozornostjo. Izmed domačinov je bil zavaljal dr. Vilko Fajdiga, Prof. Lacroix naše mesto ni neznan, ker ga je v zimskem času kot navdušen prijatelj smučanja opetovano posestil. Francoski krožek nam obljublja še več predavanj.

Iz Trbove

— Občni zbor Društva za varstvo otrok in mladine skrb. V šoli na Vodah se je minulo nedeljo vršil občni zbor Društva za varstvo otrok in mladinske skrb. organizacije, ki šteje okrog 2600 članov in je številčno najmočnejša v Trbovljah. Predsednik g. Filip Murn se je zavaljal vsem dobrotnikom društva, zlasti TPD. ministru za socialno politiko, banški upravi, občini in drugim za njihovo naklonenost v preteklem letu. Tajnica, šolska upraviteljica ga. Ana Lapornikova, je povedala, da društvo vzdržuje gospodinjstvo šole za rudarske dekleta, ki plačujejo samo šolnino, imajo pa brezplačno obed. Društveni otroški vrtec obiskuje 130 otrok. Društvo gnotno in moramo podpira deco in sirote, lani je v humane namene razdelilo 1970 Din. nakazalo tudi živila in obkole, sodelovalo pri ustanovitvi PT dispanzerja poleti je poslalo 4 slabotne otroke na letovanje itd. Iz poročila blaginjaka Jožeta Škrinjar, ja je razvidno, da so izdatki v minulemu letu znašali 55.106 Din. Društvo ima tudi lepo knjižnico, ki je o njej poročal g. Adolf Jesih. Knjižnica ima 1578 knjig njen namen je omogočiti tudi najrevnejšim slojem čitanje dobre knjige. Iz vseh poročil društvenih funkcionarjev je bilo razvidno, da je odbor dobro gospodaril, saj mu je ostalo še nekaj rezerve, ki bo omogočila tudi v naprej njegovo redno poslovanje.

A. D. Enmergye

34

Dve siroti

Roman

— Gospa, — je dejala Henrika, — oglejte, kdo govori z vami, in zapajate nama. Bogati nisva, toda če bi vama mogli pomagati...

— Saj sem vam že povedala, da ničesar ne potrebujem, ker so bolečine, ki se ne dajo ublažiti, muke, ki jim ni leka, ker... končno...

Obmolnila je; Luiza je izgovorila mieno misel do konca.

— Ker ste hoteli umreti!

— Kdo je vam to povedal? — je vprašala Marijana začudeno.

Razumela sem to, čutila sem to, ko sem vas slišala govoriti. Mi slepci, ki nam pozornosti ne moti noben zunanji predmet, prisluškujemo z dušo in s srcem, a moje srce je čutilo bolešne utripe vašega.

— Povejte nama, kaj vas teži, — se je oglašila Henrika, — morda se nama posreči olajšati vam gorje.

Marijana je presenečeno gledala zdaj eno, zdaj drugo sestro. Saj tako redko naletita na ljudi, ki uganejo naše trpljenje in ga skušajo lajšati, še predno smo jih prosili, naj to store.

Iskrena, neprisiljena plemenitost teh dveh deklet in njun sladki, nežni glas jo je takoj pomiril.

Sramovala se je skoraj vprico teh dveh nedolžnih in poštenih deklet. In vendar ni mogla premagati želje, ki jo je silila stisniti obema roko.

— Ah, kako dobri sta! — je dejala, — še nikoli me nista videli, pa se vama vendar smilim in pomagati mi hočeta.

Povesila je glavo in pripomnila: — Toda boljše bi bilo, da bi se ne bile nikoli srečale!...

In obrnila se je, hoteč naglo oditi. Henrika jo je hotela zadržati, toda nesrečnica se ji je iztrgala in zaklicala vsa iz sebe:

— Ah, pustite me! Nikar me ne odvracajte od usodne misli, ki me žene tja... tja...

In z roko je pokazala na most. — Ne, ne, ostanite! Za božjo voljo va prosim, bodite pametni! — je vzklila Henrika in jo prijala za ramo.

Marijana se je upirala in napenjala vse sile, da bi se ji iztrgala iz rok. — Zamislite se nad tem, kar nameravate storiti. Samomor je zločin! — jo je svarila Henrika.

— Ki ga bog nikomur ne odpusti, — je pripomnila sestra, držeč Marijano krepko za roko.

Marijana je znova poskusila iztrgati se sestrinimi iz rok.

— Saj ne vesta! — je vzklila vsa iz sebe, — da sem ničvrednica, podla, grešna duša, ki ni vredna usmiljenja! Saj ne vesta, da me zasleduje straža, da me lahko vsak hip izsledi in aretirajo!

— Vas aretirajo?

— Da, aretirajo me lahko, vama pravim, ker ne bom imela več moči, da bi pobegnila, kakor sem prvič...

— Zakaj vas pa zasledujejo? — je vprašala Henrika prestrašeno.

— Kaj ste storili? — je vprašala slepa.

O, tega vama ne morem povedati, nimam dovolj poguma; kako bi mogla povedati kaj takšnega vama, dobrima dušama, ki ne vesta, kako more biti človek dovolj slab in dovolj strahopeten, da podleže tako nečastno...

Marijana je povesila oči in zasepetala:

— Kradla sem!

Henrika in Luiza sta prestrašeno kriknili.

— Da, — je nadaljevala Marijana nekoliko živahneje, — to je roka zločinke, ki jo stiskata v svojih dlaneh... Ah, nisem vama povedala, da se zanimata za nevredno bitje... Takoj bi vama bila morala priznati vso resnico. Zaklicati bi vama bila morala: Pustite me umreti, da uideš ječi, ki me čaka, da se otresem vpliva podleže, ki me je prisilil storiti grd zločin, kajti če bi vedeli...

Marijana je govorila z drhtečim glasom. Zdaj, ko je bila že začela svojo težko izpoved, je oklevala, kakor bi se bala povedati vse po pravici. Pa je premagala trenutno malodušnost in vzklila:

— Da... Kradla sem... Oropala sem ubogo nedolžno bitje brez česta in matere, uboga otročička, ki bi nju morala biti onora, rednica... Zarešila sem ta ostudni zločin za podleže, ki ga preziram... in ki ga obnem ljubim!

— Glejte, — je nadaljevala in pokazala s prstom na okna krcme, — tam pijančuje s svojimi pajdaši!... Ali slišite, kako prepevajo, kriče in razbijajo!... Tam popiva mož, ki me je pripravil tako daleč, da sem kradla... Napaja svoje pajdaše, podleže, kakor je sam. Rabil je mnogo denarja za to pogostitev in ta denar sem ukradla... jaz... Razumeta zdaj, kako prav sem imela, ko sem hotela umreti?

Siroti nista našli besed, da bi z njima potolažili ne-rečnico, ki se je jima izpovedovala.

— Če sem daleč od njega, se mi zdrava pamet vrača... moje srce se upira in ljubezen se izpreminja v sovraštvo. Toda gorje, čim se pojavi pred menoj, izginje vsa mržnja. Ogovor me in že zadržim. Počleda mi, pa sem zopet njegova sužnja!... Vidite, kar sem vama zdaj povedala, je grozno... Zdaj že vesta, da sem zanj kradla. Vedite še, da bi tudi morala zanj, če bi mi dejal: hočem tako!

Siroti sta nehote odstopili od te ženske, ki je mirno priznavala, da bi morala, če bi ji zapovedal mož, ki jo je bil tako daleč zaslužil, da je uničil v nji vsa poštena čustva.

Tako sta stali nekaj časa nepremično, ne da bi si upali zadrževati nesrečnico, ki je vzklila s pretrpljenim glasom:

— Saj vendar vidite, da je najpametneje, da umrem!

Siepa je stopila k nji.

— Gospodična, — je dejala, — z zločinom, ne odkupimo greha.

— Bolje je sprejeti na svoja ramena kazni, ki traja nekaj mesecev, kakor pa trpeti večne muke, — je pripomnila Henrika.

— Ko pridete iz ječe, — je nadaljevala Luiza, — boste spravljene z ljudmi, ko se pa spokorite, boste spravljene tudi z bogom.

— Z bogom? — Kaj verujete, da je bog?

— Če verujem!

— Meni so vedno pravili, da ni boga.

— In glejte, kam so vas spravili tisti, ki so vam govorili tako, — je dejala Henrika in pokazala na most.

Marijana je znova povesila glavo.

— Verujte nama, pa boste odkupili svojo preteklost, — ji je prigovarjala Luiza, — Da, bodočnost se vam odpre mirneje in srečneje...

Preliv med Kaspiškim in Črnim morjem

Dolg bi bil 620 km in stroški bi znašali okrog 400 milijonov rubljev

Znano je, da se Volga ne izliva v Črno morje. Sovjetska vlada, ki s svojimi načrti sploh ne priznava nobenih ovir in mej, je pa sklenila, da je treba tudi Volgi stopiti na prste in sicer v toliko, da se sicer ne bo izlivala v Črno morje, pač bo pa morala preko Maniškega morskega preliva vezati Kaspiško morje s Črnim. V ta namen so Rusi sklenili prevrtati kavkaški hrbet, prostor, ki loči obe morji, pa presekat z morskim prelivom. Tako bi parniki lahko vozili z Volge preko Kaspiškega morja naravnost v Črno morje, iz Črnega morja pa zopet nazaj v Kaspiško.

Preliv je projektiran preko Maniške nižine, ki leži v krajini donskih kozakov v smeri od jugovzhoda proti severozapadu ob reki Manič, ki se izliva v reko Don. Ta nižina je posuta z jeziki in prelivi, kamor se steka ob hudem deževju ali spomladi, ko kopni sneg, vsa voda, kar je je preveč, in tvori tako ugodne pogoje za uresničitev tega velepotegnega načrta. Z morskim prelivom hoče sovjetska Rusija izkoristiti naravni sistem rek in jezer Maniške nižine.

Vodo bo lahko dobival preliv iz treh rek severnega Kavkaza, iz Tereka, Dona in Kubani. Tako nastaja trojna rešitev manjšega problema. Najugodnejša se zdi terna rešitev. Pri nji bo preliv napajala voda naravnim potom brez črpalnih stanic, ki bi bile potrebne pri drugih dveh možnostih. V manjši kotlini je več jezer, ki so zvezana z Azovskim morjem po rekah Manič in Don, s Kaspiškim morjem bodo pa zvezana po umetnem prelivu z devetimi zapornicami. Tersi preliv se bo iztekal v reko Kum, ne da bi prekinil njen tok. Maniški preliv bo 620 km dolg in stroški bodo znašali 350 do 400 milijonov rubljev.

Če bo ta preliv res zgrajen, bo njegov gospodarski pomen ogromen. Proti kotlini Kaspiškega in Črnega morja, zvezanih s prelivom, se vlečejo velike nišine Kazakstana, Turkmene, južnega Povolžja. Prikaspiškega kraja in severne Perzije. Skozi preliv bi vozili na Črno morje zlasti nafto, kazakstansko meso, žito in les iz Povolžja, turkentsko sadje in tranzitno blago iz Perzije. Celoten obrat blaga po Maniškem prelivu je proračunan za leto 1937 na 12,7 milijonov ton. Velik pomen pripisujejo prelivu tudi v tem, da bi olajšal preobložene zakavkaške železnice. Maniški morsk preliv bi rešil

tudi vprašanje rostovskega morskega pristanišča, ker bi dovolj poglobil morsk dno, da bi se lahko ustavljali v pristanišču tudi prekooceanski parniki.

Hitrost letal

Ceprav je povprečna hitrost letal v primeri z železnico dvakratna, bi bilo treba, da bi bila na srednji razdalji med 300 do 400 km petkratna, da bi lahko značilni promet uspešno tekmoval z železniškim. Američani so povečali hitrost s poskusom izboljšanja oblike letala in drugimi izpopolnitvami. Tako so zvišali povprečno hitrost na kratkih progah od 280 na 320 km na uro. Na dolgih progah (15.000 km) doseže trgovsko letalo normalno hitrost 240 km na uro. Letalska nesreča pri Camdenu leta 1931, ki je zahtevala življenje pilota in štirih potnikov, je opozorila ameriške konstruktorje, da ni mogoče povečati hitrosti brez izpopolnitve letala. Tovarna Lockheed je izdelala najprej nov tip letala »Altair«, ki je z njim letalec Bruse dosegel hitrost 377 km na uro, kar pomeni, da je rabil iz San Franciscu v Los Angeles 1 uro 30 min. 40 sekund. Ista tovarna je zgradila pozneje več tipov brzih letal, ki so dobili imena »Orion«, »Sirius« in »Vega«.

Evropska družba za zračni promet »Swissair« rabi za svoje proge več letal tipa »Orion«. Se s temi brzimi letali se je zvišala hitrost od prvotnih 142 na 260 km in sicer na progi Curiha na Dunaj in nazaj se rabi 9 ur 10 min. do 16 ur 10 min. z 10 minutnim presledkom v Monakovem. Letalo tipa »Orion« je enokrilnik z znižanimi krili tako, da moli trup iznad njih. Stroj sam tehta 1617 kg, pri polni obtežitvi pa 2450 kg. Največja dosegljiva hitrost znaša 360 km, povprečna hitrost pa 293 km na uro. Največja hitrost, ki pomeni 1850 obratov motorja v minuti, doseže letalo v povprečni višini 1830 m. Se ko se letalo spušča na tla, ima hitrost 100 km na uro, kar je mnogo in pomeni nevarnost za pilota in potnike. V letalu je prostora največ za 6—7 potnikov.

Literarni sladokusci

Odgovalec v delikatni trgovini: Dajte mi 10 dek šunk, toda zavijte mi jo v časopisni papir z nadaljevanjem romana, kakor ste mi včeraj zavili salamo.

VSE JE PRIZADELA KRIZA

Zato smo pri nakupu previdni. Kupujemo tam, kjer je cenejše in boljše. Pri staroznani manufakturi trgovini

R. MIKLAUC,

LJUBLJANA, poleg škofije. Dobro in poceni je staro geslo te več kot 60 let stare trgovine!

CRNA CEBULA

kg po Din — 65 prodaja trgovina zemeljskih pridelkov Predejevič, Nova Gradiška. 1676

GORENJSKI SEMENSKI KROMPIR

beli »Oneda« in zgodnji »Rožnik« dobavlja po ugodni ceni Kmetijska okrajna zadruga v Kranju. 1591

Modna konfekcija

Najboljši nakup A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

TRGOVCI POZOR!

Ustanovljam 200 komisijskih zalag za prodajo čevljev z gumi podplati. Cene brez konkurence. Nikakega rizika. Kdor želi katero prevzeti, naj sporoči na: Ivan Prešeren, tovarna čevljev, Kranj. 1651

IZPOSODJAMO plošče, gramofone, radio-aparate. »SLAGER«, Aleksandrova c. 4 (prehod »Viktoria« palače)

GOSTILNA PRI „LOVCU“

LJUBLJANA,
vogal Rimske in Bleiweisove ceste

ima zopet najboljše, zajamčeno pristna vina z vedno svežimi, vsakovrstnimi prikuški po najnižjih cenah. — Vsak četrtek pa nudim cenjenim gostom pristne idrijske žlikrofe, ki jih priredi imejiteljica sama. — Priporoča se

Helena Lapajne

BRZOLIKANJE

MOSKE ALI DAMSKE OBLEKE

Din 18.—, obračanje Din 300.—

Garderoba najhitreje zlika, kemično čisti, pošije, obrne

WALLET EXPRESS, LJUBLJANA, GLEDALIŠKA ULICA 2 II. — Na likanje se lahko potaka. 1681

Originalna dvokolesa Waffennrad STEYR

in specialna dvokolesa KOSMOS

Zaloga in zastopstvo:

TRIBUNA F. BATJEL, LJUBLJANA
KARLOVSKA CESTA 4.

TRIBUNA F. BATJEL,
LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV. 4

Čas za nabavo srečk

državne razredne loterije, ki bo pričela z žrebanjem v I. razredu že dne 9. aprila, je torej le še kratek.

Onim, ki si hočejo nabaviti srečke, sporočamo, da se srečke dobijo v vseh podružnicah »Jutra« in v obeh oglašnih oddelkih »Jutra« v Ljubljani, nadalje v Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani na Aleksandrovi cesti, v Obrtni banki na Kongresnem trgu, v podružnici Mestne hranilnice na Miklošičevi cesti, v Kmetiskem hranilnem in posojilnem domu ter v menjalnici Reicher & Turk v Prešernovi ul.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi s znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke se ne odgovarja! — Najmanjši oglas Din 5.—

SLUŽBE

MESARSKI POMOČNIK
želi premeniti službo. — Kos, Poljčane. 1671

POSODILA

na hranilne knjižice Mestne hranilnice Ljubljanske, Ljubljanske kreditne banke in Prastredione preskrbljen pod ugodnimi pogoji. Zglašiti se je osebnost: Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 1125

IZPOSODJAMO

21 let star, želi primerno zaposlitev. — Ponudbe: Bavec, Rakel št. 164. 1672

KUPIM

MOTORSKO KOLO
350 Ks, dobro ohranjeno, kupi Kočar, Lukovica 10 pri Domžalah. 1675

PRODAM

KRASNO POSESTVO
zidana poslopja, ravna lega, tik kolodvora in mesta, 9 ha zemlje, prodam za Din 240.000. — Vprašati pri: Gajšek, gostilna, Slovenjgradec. 1677

BUFFET BRISKI

palača »Grafika« — nasproti glavnega kolodvora.

Vsak Ljubljanečan in tudi vsakdo z dežele, ki je obiskal moj buffet, dobro ve, da imamo najboljše vina in da nam ni treba delati reklame, ker se dobra kapljica sama hvali. Poleg dosedanjih vrst sem vpeljal še boljše vrste vina ob enakih cenah.

Rizling 1 Din 11.—
Cviček 1 » 9.—
Domača sirvovka 1 » 26.—
Tropinovec 1 » 24.—
Kuba rum 1 » 30.—

Domači kmetički špeh

kilogram » 25.—

šipon 1 » 9.—

Traminec, buteljka » 12.—

Domači hruševci 1 » 26.—

Karlovčaki vermet 1 » 24.—

Razni likerji 1 » 32.—

V buffetu so na razpolago vedno razni sveži zakuski po najnižjih cenah.

Se priporoča za nadaljnji obisk

A. BRISKI